

УДК 628.1

ЗАДАЧІ ЗАКЛАДІВ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ У РЕГІОНАХ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ

Кліментьєв І.М., Співакова Г.І.

Одеська міська санепідстанція, м. Одеса

Ключові слова: питна вода, гігієнічні критерії

Безпека питної води є ключовою передумовою не лише національної безпеки країни, але й, одночасно, забезпечення її сталого розвитку. Саме так розглядає проблему безпечної питної води світова спільнота та фахівці ВООЗ, що віднесли її до найважливіших шести проблем, які потребують негайного вирішення у найближче десятиліття – у межах Міжнародного десятиліття дій Організації Об'єднаних Націй та проекту «Вода для життя» (2005-2015 р.р.). Багаточисельні публікації з питань стратегії розвитку та перспективних шляхів оптимізації водопостачання населення основну увагу привертають до необхідності екологічного моніторингу стану джерел водопостачання та удосконалення власне водообробки на станціях підготовки води, покращення стану мереж водопостачання. Діяльність фахівців закладів санітарно-епідеміологічної служби при такому підході видається необхідною лише задля виконання аналізів води та констатації ефективності тих чи інших заходів.

Участь санітарно-епідеміологічної служби у реалізації заходів, передбачуваних «Планом забезпечення безпеки питної води» (складова 3-го видання «Керівництва ВООЗ по забезпеченню якості питної води»), має бути спрямована на реалізацію профілактичних заходів щодо покращення забезпечення населення питною водою, основаних на концепції ризиків.

Класичний цикл «управління ризиками» містить взаємопов'язані етапи: (1) ідентифікація ризиків, (2) характеристика а оцінка кожного з виявлених ризиків, (3) розробка заходів щодо видалення чи мінімізації ризиків, (4) виконання цих заходів та (5) оцінка виконаних заходів з подальшою, при необхідності, ідентифікацією

нових ризиків. Тобто, в цілому, стратегічний напрямок управління безпекою питних вод має вирішувати комплекс взаємообумовлених задач, а саме:

- забезпечення гігієнічних критеріїв якості питної води,
- гігієнічне обґрунтування нових технологічних рішень, спрямованих на забезпечення безпечності та нешкідливості води на етапах її виробництва і транспортування до споживачів,
- моніторинг ефективності заходів з огляду на оцінку населенням якості води, стану власного здоров'я та захворюваності, вірогідно обумовленої «водним чинником».

Проте, у доступній літературі майже відсутні роботи, автори яких задачі і роботи закладів санітарно-епідеміологічної служби розглядають саме з таких позицій. Однією з причин цього може бути досить застаріле уявлення про те, що проблема водопостачання населення мусить бути лише завданням державних органів влади та має вирішуватись лише за участі державних установ, підприємств. При цьому, фактично, ігнорується діяльність великої кількості підприємств, що вже друге десятиліття впритул, хоч і з різним ступенем відповідальності та ефективності, вирішують ці проблеми у регіонах – виробництвом систем додаткової очистки води, бутильованих вод та навіть здійсненням лабораторного контролю якості води.

Розгляд, розробка та затвердження документів, що мають пряме відношення до забезпечення епідемічної безпеки питної води та захисту джерел водопостачання, здійснюється управліннями та комітетами різних відомств та міністерств. Кож-

ного разу реалізація заходів з покращення водозабезпечення населення державними чи приватними структурами повинна мати критерії об'єктивної оцінки ефективності впровадження цих заходів, а також чітке визначення об'єктів управління задля подальшої оцінки їх доцільності. Це комплексне завдання має вирішуватись за обов'язкової участі санітарно-епідеміологічної служби, а також закладів системи Держспоживстандарту, Міністерств з питань житлово-комунального господарства, регіонального розвитку, охорони навколишнього природного середовища.

До стратегічних завдань оптимізації водопостачання населення входить визначення заходів, що вирішують проблему на рівні держави, а також заходів, що здатні вирішувати цю проблему (пропонувати шляхи вирішення проблеми) у регіонах - для окремих споживачів та груп споживачів. Публікації та доповіді на міжнародних форумах останніх років відтворюють серйозну занепокоєність в усіх країнах світу ситуацією з водозабезпеченням населення та його здоров'ям через захворюваність, причиною пов'язану з водним чинником.

Констатація фактів щодо неможливості вирішення цієї проблеми лише шляхом використання економічних важелів також потребує комплексного системного підходу при проведенні оцінки стану водопостачання та розробки перспективних шляхів щодо покращення ситуації у кожній країні. Вважаючи задачі санітарно-епідеміологічного нагляду незмінними та такими, що визначають саме ефективність усіх шляхів оптимізації водопостачання населення, важливими можуть бути пропозиції стосовно визначення взаємозалежності та взаємодії установ державної санітарно-епідеміологічної служби у комплексному підході до оптимізації забезпечення питною водою населення у регіоні.

Література

1. К анализу проблемы санитарно-гигиенической регламентации оборудования для дополнительной очистки воды А. М. Войтенко, И. Н. Климентьев // Актуальні проблеми транспортної меди-

цини. – 2008. - № 1. – С.94-100.

2. К анализу проблемы санитарно-гигиенической регламентации оборудования для дополнительной очистки воды. Сообщение 2. А. М. Войтенко, И. Н. Климентьев // Актуальні проблеми транспортної медицини. – 2008. - № 2. – С.107-112.

Резюме

ЗАДАЧИ ОРГАНОВ САНИТАРНО ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ В РЕАЛИЗАЦИИ КОМПЛЕКСНОГО ПОДХОДА В РЕГИОНАХ К ОПТИМИЗАЦИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ ПИТЬЕВОЙ ВОДОЙ

Климентьев И.М., Спивакова Г.И.

Обзор литературы показывает, что необходима разработка системы управления качеством и гигиенической безопасностью питьевой воды как фрагмента концепции управления рисками в водоснабжении, важными и обязательными составляющими которой является применение водоочистительных устройств коллективного использования и оптимизация санитарно-эпидемиологического надзора за ними.

Ключевые слова: питьевая вода, гигиенические критерии

Summary

THE TASKS OF SANITARY EPIDEMIOLOGICAL SERVICES IN AN INTEGRATED APPROACH TO OPTIMIZING REGIONAL DRINKING WATER SUPPLY

Klimentyev I.M., Spivakov G.I.

The literature review shows that we need to develop a system of quality control and hygienic safety of drinking water as a fragment of the concept of risk management in water supply, essential and obligatory components of which is to use water-purifying devices, sharing, and optimization of sanitary-epidemiological supervision.

Key words: drinking water, hygiene criteria

Впервые поступила в редакцию 17.05.2011 г. Рекомендована к печати на заседании редакционной коллегии после рецензирования